

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики**

**СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни**

ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД

підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Англійська мова та література. Переклад
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	2-й
Семестр	IV

Луцьк 2020

Силабус навчальної дисципліни «ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою Англійська мова і література. Переклад.

Розробник: д.ф.н., проф. С. В. Засєкін.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
протокол № 2 від 23.09.2020 р.

Завідувач кафедри: д. ф. н., проф. І. П. Біскуп

© Засєкін С. В., 2020 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад та комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4
ІНДЗ – не передбачено		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 26 год.
		Консультації 4 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад та комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4
ІНДЗ – не передбачено		Лекції 4 год.
		Практичні 6 год.
		Самостійна робота 42 год.
		Консультації 8 год.
Форма контролю: екзамен		
Мова навчання		англійська

II. Інформація про викладачів

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Засекін Сергій Васильович
-------------------------------	---------------------------

Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри прикладної лінгвістики
Контактна інформація	тел.: 050 876 02 65
	email: sergiozasyekin@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. *Анотація курсу.* Навчальна дисципліна «Художній переклад» - одна з провідних дисциплін освітньо-професійної програми підготовки бакалавра **Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика**. Художній переклад - місток до розбудови національної літератури, адже перекладна література утворює величезну спадщину українськомовної культури. Навчальна дисципліна дає можливість здобувачам ознайомитися з перекладом творів у контексті головних літературних тенденцій світової культури, отримати теоретичні та практичні знання щодо способів і методів перекладу текстів прозових та поетичних.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є лексико-стилістичні й прагматичні аспекти перекладу, знання яких забезпечує успішну професійну діяльність майбутніх перекладачів.

2. *Пререквізити.* Вивчення дисципліни «Художній переклад» ґрунтується на знаннях англійської мови (граматики, лексики), набутих студентами протягом попередніх років навчання, теорії та методики перекладу. До *постреквізитів* належать дисципліни навчального плану, спрямовані на підготовку фахівця з перекладу, а саме: машинний переклад, теоретичний курс англійської мови, послідовний і синхронний переклад тощо.

3. *Мета і завдання навчальної дисципліни.* Метою викладання навчальної дисципліни «Художній переклад» є ознайомити здобувачів з основними моделями і способами перекладу художніх творів, навчити їх точно й повно відтворювати засобами мови-перекладу те, що зафіксовано засобами мови-оригіналу, у нерозривній єдності змісту і форми.

Основними завданнями дисципліни є:

- усвідомити функції, обов'язки, компетенції перекладача та правила перекладацької етики;
- здійснювати доперекладацький аналіз тексту;
- виявляти невідповідності в перекладі та знаходити шляхи їхнього розв'язання;
- виявляти спроби перекладати тексти прози й поезії;
- розвинути професійно-ціннісні якості перекладача (комунікабельність, увагу, вміння концентруватися, творчий підхід до процесу перекладу тощо).

4. *Результати навчання (компетентності).* Опанувавши курс «Художній переклад», студенти володітимуть такими компетентностями:

1. Інтегральною компетентністю (здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики та перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов) (**ІК**).

2. Загальними компетентностями:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (**ЗК 3**);
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями (**ЗК 5**);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (**ЗК 6**);
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (**ЗК 7**);
- здатність працювати в команді та автономно (**ЗК 8**);
- здатність спілкуватися іноземною мовою (**ЗК 9**);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (**ЗК10**);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (**ЗК 11**);
- здатність проведення досліджень на належному рівні (**ЗК 13**).

3. Фаховими компетентностями:

- усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ (**ФК 1**);
- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні (**ФК 2**);
- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов (**ФК 3**);
- здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію (**ФК 4**);
- здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів та стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури (**ФК 5**);
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (**ФК 7**);
- здатність здійснювати лінгвістичний і спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів та жанрів (**ФК 10**).

Прогнозовані результати навчання:

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (**ПРН 1**);
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (**ПРН 2**);
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти (**ПРН 3**);
- розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства (**ПРН 4**).

- розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів (ПРН 7);
- знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності (ПРН 8);
- характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію (ПРН 9);
- знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності (ПРН 10);
- аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації) (ПРН 13).

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 3.1 (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Literary Translation of Metaphor-Based Stylistic Devices						
Тема 1. Literary translation. Basic concepts.	7	1	2	3	1	ДС+ДБ (3 бали)
Тема 2. Methods of reproducing metaphor-based stylistic devices.	7	1	2	3	1	ДС+ДБ+ РМГ (4 бали)
Тема 3. Methods of reproducing metaphor.	10	2	4	4		ДС+ДБ+ РМГ (4 бали)
Тема 4. Methods of reproducing metonymy, simile, epithet.	9	2	4	3		ДС+ДБ+ РМГ (4 бали)
Разом за модулем 1	33	6	12	13	2	15 балів
Змістовий модуль 2. Змістовий модуль 2. Methods of Reproducing Other Stylistic Devices and Culture-Bound Words						
Тема 7. Methods of reproducing pun, zeugma, irony, allusion.	8	1	2	4	1	ДС+Т+ ДБ (5 балів)
Тема 8. Methods of reproducing alliteration, assonance.	7	1	2	4		ДС+ДБ (5 балів)
Тема 9. Methods of reproducing cultural words.	12	2	4	5	1	ДС+Т+ ДБ

						(5 балів)
Разом за модулем 2	27	4	8	13	2	25 балів
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						20
Модульна контрольна робота 2						40
Всього годин / Балів	60	10	20	26	4	100 балів

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота.

Таблиця 3.1а (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Literary Translation of Metaphor-Based Stylistic Devices						
Тема 1. Literary translation. Basic concepts.	7	1	2	3	1	ДС+ДБ (3 бали)
Тема 2. Methods of reproducing metaphor-based stylistic devices.	7	1	2	3	1	ДС+ДБ+ РМГ (4 бали)
Тема 3. Methods of reproducing metaphor.	10	2	4	4		ДС+ДБ+ РМГ (4 бали)
Тема 4. Methods of reproducing metonymy, simile, epithet.	9	2	4	3		ДС+ДБ+ РМГ (4 бали)
Разом за модулем 1	33	6	12	13	2	15 балів
Змістовий модуль 2. Methods of Reproducing Other Stylistic Devices and Culture-Bound Words						
Тема 7. Methods of reproducing pun, zeugma, irony, allusion.	8	1	2	4	1	ДС+Т+ ДБ (5 балів)
Тема 8. Methods of reproducing alliteration, assonance.	7	1	2	4		ДС+ДБ (5 балів)
Тема 9. Methods of reproducing cultural words.	12	2	4	5	1	ДС+Т+ ДБ (5 балів)
Разом за модулем 2	27	4	8	13	2	25 балів
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						20
Модульна контрольна робота 2						40

Всього годин / Балів	60	10	20	26	4	100 балів
-----------------------------	----	----	----	----	---	---------------------

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

- Translatability and its factors.
- Stages and models of translation process.
- Non-translatability theories (Linguistic relativism (determinism) – W.von Humboldt, E. Sapir–B.L. Whorf).
- Methods of translating phraseological units containing imagery (M. Poliuzhin's approach).
- Methods of translating culture-specific concepts (P. Newmark's approach).
- Methods of translating culture-specific concepts expressed by permanent appositions (L. Kolomiets').
- Methods of translating culture-specific concepts expressed by permanent epithets (L. Kolomiets').
- Correlation of text functions, information types and basic methods of translating.
- Phonosemantic stylistic means in translation (alliteration, assonance, etc.)

IV. Політика оцінювання

Розподіл балів та критерії оцінювання

Під час вивчення курсу «Художній переклад» студент виконує такі види робіт: вивчення теоретичного й практичного матеріалу (на практичних заняттях та самостійно), написання тестів, переклад текстів різних функціональних стилів. Повноцінне засвоєння курсу передбачає відвідування лекцій, індивідуальне опрацювання літературних джерел відповідно до тематики семінарських занять; підготовку презентацій, переклад текстів із залученням перекладацьких стратегій, релевантних до типів текстів, що перекладають.

Несвоєчасне виконання завдання.

Студент, що з певних причин не відвідує лекції, зобов'язаний аргументувати свою відсутність і представити конспект пропущеного заняття. Якщо студент відсутній на практичному занятті, то залежно від виду діяльності, передбаченого навчальною програмою, студент проходить усне опитування на пропущену тематику або демонструє навички роботи, що їх передбачено відповідним видом діяльності. Відсутність студента на тестових видах роботи оцінюється в «0» балів. Повторне написання тестів можливе лише за наявності офіційного документу, який підтверджує вагому причину відсутності студента.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні

курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований **Положенням про визначення результатів навчання, отриманих у формальній неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.**

За умови участі студентів у навчанні з елементами **дуальної освіти** передбачено можливість самостійного опрацювання студентами матеріалів навчальних занять протягом одного дня на тиждень та зарахування їхніх результатів до загальної кількості балів поточного контролю.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що його буде розглянуто згідно із заздалегідь визначеними процедурами у ЗВО.

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч. 6 статті 42 Закону України «Про освіту») :

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

V. Підсумковий контроль

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Дисципліна складається з двох змістових модулів. Підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою утворює сумарна кількість балів за:

1. поточне оцінювання змістового модуля (максимум 40 балів);
2. модульна контрольна робота 1 (максимум 20 балів);
3. модульна контрольна робота 2 (максимум 40 балів).

Викладач залишає за собою право заохотити студентів додатковими балами (до 5 балів) за участь у різних видах наукової та навчальної діяльності, що передбачає використання професійних навичок, дотичних до курсу (участь у діяльності проблемної групи з перекладу, публікація статей і тез доповідей, виступи на конференціях тощо).

Підсумкову семестрову оцінку буде виставлено без складання екзамену у випадку, якщо студент успішно виконував завдання, зазначені у силабусі, і набрав не менше, ніж 75 балів. Якщо потрібної кількості балів не набрано, студент складає іспит у формі усного опитування/тестового контролю. У такому випадку його підсумкова оцінка складатиметься з поточного оцінювання (максимально 40 балів) та екзаменаційної оцінки (максимально 60 балів). Бали, отримані за написання модульних тестів, буде анульовано.

Детальніше про поточне та підсумкове оцінювання за покликанням.
https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_potochne_pidsumkove_otsiniuvannia_znan.pdf

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
90 – 100	Відмінно Дуже добре Добре Задовільно Достатньо	Зараховано
82 – 89		
75 – 81		
67 – 74		
60 – 66	Незадовільно	Не зараховано
1 – 59		

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Засекін С. В. Психолінгвістичні аспекти перекладу : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Луцьк : ВІЕМ, 2006. 144 с.

2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми : навч. посібник Вид. 5-те, випр. Вінниця : Нова книга, 2018. 656 с.
3. Кобзар О. І. Основи економічного перекладу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Перекладознавство та міжкультурна комунікація.* 2016. Вип. 1. С. 7–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvxdupmk_2016_1_3
4. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : підручник. Вінниця : Нова книга, 2008. 512 с.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
6. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії) : монографія. Київ : ВПЦ «Київ. ун-т», 2004. 522 с.
7. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ : Юніверс, 2002. 280 с.
8. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу: теорія та практика перекладацького аналізу. Київ : Ленвіт, 2010. 140 с.
9. Сидорук Г. І. Basics of Translation Theory : навч. посібник. Київ : НУБіП України, 2016. 320 с.
10. Сходинки до перекладу : хрестоматійне видання з перекладознавства : Steps to Translation: Translation Studies Reader / укладач Т. П. Андрієнко. Київ : Видавн. дім Бураго, 2015. 312 с.
11. Newmark, P. Approaches to Translation. NY : Prentice Hall, 1988. 302 p.
12. Olikova, M. Theory and Practice of Translation. Луцьк : “Вежа”, 2000. 170 p.

Додаткова література

13. Засєкін С. В. Психолінгвістичні універсалії перекладу художнього тексту: монографія. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2012. 276 с.
14. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. Львів : Вид-во при ЛДУ ім. І. Франка, 1989. 216 с.
15. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів : Вид-во при ЛДУ ім. І. Франка «Вища шк.», 1983. 176 с.
16. Карабан В. І. Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. навч. посіб.-довідн. для студентів вищих навч. закладів освіти. Вінниця : Нова книга, 2003. 608 с.
17. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода. Москва : ЧеРо, Юрайт, 2000. 136 с.
18. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. Москва : ЭТС, 2002. 424 с.
19. Комиссаров В. Н. Теория перевода. Москва : Высш. шк., 1990. 253 с.
20. Коптілов В. В. Першотвір і переклад: роздуми і спостереження. Київ : Дніпро, 1972. 216 с.
21. Кухаренко В. А. Практикум зі стилістики англійської мови (англійською мовою). Вінниця: Нова кн., 2003. 157 с.
22. Переклад економічних, фінансових та загально-ділових текстів. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=Z75nEsvhiP0>

23. Полюжин М. М., Максимчук Н. М., Омельченко Л. Ф. Теорія і практика перекладу. Київ : УМК ВО, 1991. 99 с.
24. Радчук В.Д. Протей чи Янус? (Про різновиди перекладу) Всесвіт. 2004. № 7–8. С. 168–177.
25. Ребрій О. В. сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 375 с.
26. Сухенко К. М. Лексичні проблеми перекладу. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 2000. 124 с.
27. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) : учеб. пособие. Москва : Высш. шк., 1983. 303 с.
28. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. Київ : Либідь, 2007. 248 с.
29. Чередниченко О. І. Функції перекладу в сучасному світі. Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку : матеріали Всеукр. наук. конф. (Львів, 14–15 жовт. 2005 р.). Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. С. 4–10.
30. Чередниченко О. І. Перекладацький доробок Григорія Кочура. Всесвіт. 2009, № 5-6. С. 185 – 190.
31. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. Изд. 3-е. Москва : ЛИБРОКОМ, 2012. 216 с. (Из лингвистического наследия А. Д. Швейцера).
32. Basic Translation : a course of lectures / Miram. G.et al. ; ed. by N. Breshko. Kyiv : Elga, 2006. 248 p.
33. Ordudari, M. Translation procedures, strategies and methods. *The Theories of Translation: From History to Procedures* ; ed. by Zainurrahman. Indonesia, 2009. P. 122–124.
34. Zasyekin, S. Translation as a psycholinguistic phenomenon. *Journal of Psycholinguistic Research*. Vol. 39, No. 3. P. 225-234.